

ఆ ఊరిపేరు తాళ్లపాలెం. ఊరిలో అడుగుపెట్టగానే పేరును సార్థకం చేస్తూ నిలువెత్తు తాడిచెట్లు స్వాగతం ఇస్తాయి.

అన్ని తాడిచెట్లూ ఒక ఎత్తు. తాళ్లపాలెం తాడిచెట్లు ఎత్తు మరొక ఎత్తు. నిటారుగా ఆకాశాన్నంటు కున్నాయా అన్నట్టుంటాయి. చెట్టు మొదలులో విలబడి తలవైకెత్తి మేఘాలు చెట్ల ఆకుల్ని తాకుతూ పోతున్నాయా అన్న భ్రమ కలుగుతుంది. ఆ ఊళ్లో తాడిలేని గడవలేదు.

కాని...

ఊళ్లో తాడిచెట్లు ఎంత ఉన్నతమైనవో, ఆ ఊరి మనుషులు బుద్ధులు అంత అల్పమైనవి. అధ్యాన్నమైనవి.

“కేవల, గోవిందా, మాధవా, శ్రీహరి...” అవి కేవల నామాలు. వలుకుతూ రోవలికి వచ్చి తంబురాని గోడకి నిలబెట్టాడు వెంగళాచారి. తల మీద మంచి రాగి పాత దింపి కింద వుంచి కార్లకి వున్న గజ్జెలు విప్పి మూం వడేశాడు. కట్టుకున్న ఎరుపు రంగు పంచె విప్పి మామూలు పంచె కట్టుకున్నాడు. రాగి పాతలో వున్న బియ్యాన్ని వేం

వెంబుతో పిల్లిచ్చేది కాళ్ళకడుక్కోడానికి. ఎరగా మెరుస్తున్న వెంబుని పట్టుకుని తెల్లని పన్నని వేళ్ళు, మణికట్టుని కప్పి వేస్తూ మూడు జతల గాజాలు. వెంబు అందుకోబోయి వెయ్యి పట్టుకుంటే... గాజం గలగల... చెడిరివ జ్ఞాపకాలని, చెమర్చిన కళ్ళని తుడిపేసుకున్నాడు. భార్యపోయిన రోజుల్లో కృష్ణాస్థమి రావడంతో ఏటా వైభవంగా జరిగే ఉత్స

ఉత్సాహంగా ఆలయంలో పూజాదికాలు నిర్వహించగలవన్న వమ్మకం వచ్చిగిల్లింది వెంగళాచారికి. కాని తన మనస్సులో ఆలోచనలు బహిర్గతం చెయ్యక రామా చారివే పూజారి స్థానంలో కొనసాగిస్తూ వచ్చాడు. “దండాలు పంతులుగోరూ!” అన్న కంఠం విని తలెత్తిమాశాడు వెంగళాచారి. సర్వారాయుడు గారి పాలేరు సర్వతాలు.

వెంగళాచారి. వడుస్తూనే గుడివైపుకి తిరిగి రెండు చేతులూ జోడించాడు- “నాకు మనశ్శాంతి ఇచ్చి నీ పేవ చేసేందుకు అర్హుణ్ణి వెయ్యి ప్లామి!” అని మనసులో ప్రార్థిస్తూ. ఇంతలో గుడి వెనకవైపు నుంచి బీడి తాగుతూ వస్తున్న రామాచారి ఎదురు పడ్డాడు. అనుకోకుండా వెంగళాచారి కనపడేసరికి అవాక్కయి నిలిచి

అరబ్బందీ వేలకొండ వుర్రటి

మీద పోసి రాళ్ళేరుతూ ఆలోచనలో పడ్డాడు. రేపటిలో ధనుర్మాసం అయిపోతుంది. ఈ హరిదాసు వేషానికి అంతటితో వస్తే పలకాలి. తరువాత తను, రాగివెంబు తయారు. వేకువనే లేచి ఉపాదావానికి బయలుదేరితే బారెడు పాదైక్కేసరికి మాకంతో వెంబు నిండుతుంది. ఒక్కడే కాబట్టి తిన్నా, పస్తువడుకున్నా అడిగేవారు లేరు. విస్తేజంగా వచ్చుకున్నాడు. గూట్లోంచి రాగి వెంబు బైటికి తీశాడు. వాడు కలేకపోవడం చేత దుమ్మునట్టి వుంది. పాతగుడ్డ తీసుకుని దులిపాడు. వెంగళాచారికి ఆరు వెంబు క్రితం వదిపోయిన తన భార్య అలివేలు గుర్తుకు వచ్చింది. ఆ రోజుల్లో తను వేణుగోపాల స్వామి గుళ్లో పూజారి. రోజూ గుడిలో పూజాదికాలు ముగించి ఇంటికి వచ్చేసరికి అలివేలు గుమ్మంలో విలబడి రాగి

నాలు, పూజలకి భంగం వాటిల్లకూడదని ప్రక్క ఊరిలో వేదం చదువుకున్న రామాచారిని తన స్థానంలో పూజారిగా నిర్ణయించేశాడు. ఆలయం ధర్మకర్త ఊరికి పెత్తందారు అయిన సర్వారాయుడు కూడా ఇందుకు అంగీకరించాడు. రోజులు గడుస్తున్నా, ప్రాణానికి ప్రాణంగా ప్రేమించిన భార్య కమ్మ మూడుడంతో వెంటనే మామూలు మనిషి కాలేకపోయాడు. మునుపటిలా

“ఏం సర్వతాలూ, ఇలా వచ్చావు?” అని అడిగాడు. “తవర్ని పెత్తందార్లు ఒకపాలి వచ్చి పొమ్మను” అన్నాడు సర్వతాలు. “అలాగే. నాలుగు మెతుకులు ఉడ కేసుకుని వస్తాను. మళ్ళు పద” అని లేచాడు. ** ** *

పోయాడు. అంతలో తేరుకుని బీడి పాలేసి వెంగళాచారిని చూసి చెధవ వచ్చు వచ్చాడు. “మాడూ రామాచారి!” గంభీరంగా అన్నాడు వెంగళాచారి. “మళ్ళు చేసేది కేవలం అర్చక వృత్తే కాదు, వనితమైన దైవకార్యం కూడా! మనోవాక్యాయు కర్మలని పరిశుద్ధంగా వుంచుకోని వికృష్టుడు అర్చక వృత్తికి అవర్ణుడు.” రామాచారి ముఖంలో వచ్చు మాయమైంది. ఏదో చెప్పుదామని వోరు తెరిచాడు గానీ, వెంగళాచారి పందివ్వ లేదు. రామాచారిని తిట్టిన తిట్టు తిట్టుకుండా ఆరగంబసేపు తిట్టాడు. చేతులు జోడించి హేవస్వరంతో అన్నాడు రామాచారి “క్షమించండి పాపపాలైంది.” “తెలిపి వేసింది పాపపాలు ఎన్నటికీ కాదు.” కఠినంగా అన్నాడు వెంగళాచారి. “ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవడే గుళ్లోకి

దొందూ దొందే!

“మొన్న ఇవర్నా తికి లక్ష మంది కృష్ణావదిలో స్థానం చేశారని పేపర్లో రాశారు కదా! నారు అంత కలెక్టుగా ఎలా రాస్తారండీ?” అడిగింది తన భర్తని” ఒ భార్య మణి.

“నిమొంది వారంతా చేతులెత్తి మార్యు డికి వసుష్కారం చేసేటప్పుడు చేతులు లెక్కపెట్టి అందులో సగం వేస్తారంతే.”

—కె.వి.అక్కయ్య

అడుగుపెట్టకు! మరోసారి మళ్ళీ ఇలాంటి పాడుపని చేసేవట్టు నా కంటపడినా, నా చెవుల పడినా..." తర్వాత ఆనేకం తో మాట వూర్తి వెయ్యి లేక శ్వాస గట్టిగా వదిలి "ఊల్లోంచి తన్ని తగలేస్తాను జాగ్రత్త!" అని గబగబ వెళ్లిపోయాడు. అది నాగుపాము బుసలా విసిరింది రామాచారికి. అవమానంతో దహించుకుపోయాడు. అంతలోనే మామూలు మనిషై వెంగళాచారి పండు మలుపు తిరిగి కనుమరుగవగానే కింద పారేసిన బీడీ తీసి తిరిగి వోల్ట్ పెట్టుకున్నాడు. అతని ముఖం మంచుగడ్డలా సునీభించి వుంది.

**** ** ***

"రావోయ్ ఆచారి రా, ఏకు మళ్ళీ కలురు చేద్దామనుకుంటున్నాను ఇప్పుడే" అంటూ ఆహ్వానించాడు. ఇంటి ముందు

గుండాలకు దండలేసి గౌరవించే వ్యవస్థలో మనిషి ఎత్తు ఆరడుగులే అయినా అతనిలోని స్వార్థం, అధికార లాలస, ఆశ్రిత వక్షపాతం చిత్తు అరవై అడుగులు.

వసారాలో వడక కుర్చీలో వాలి కూర్చున్న వర్యారాయుడు.

వసారాలో రాయుడుతోపాటు మరొక స్త్రీ కూర్చుని వుంది. వెంగళాచారికి రాయుడి కుటుంబంలో అందరూ తెలుసు. ఈమెను ఇదివరకెప్పుడూ చూడలేదు. ఆచారికి కొంచెం ఆశ్చర్యం వేసింది. రాయుడి గారింట్లో ఆడవాళ్ళెవరూ ఇతరులు వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఎరిబడరు. వెంటనే లోపలికి వెళ్లిపోతారు. ఈమె లేవలేదు పరికరా; లేవే ప్రయత్నం కూడా చేయలేదు.

పైవ వొక్కా లేకుండా ఉత్తరీయం కప్పకుని వచ్చిన వెంగళాచారికి ఆమె చూపిన చూపులకి విలువెల్లా ఏదో పురుగు జరజరాపాకినట్టయింది.

కుశల ప్రశ్నలయ్యాక ఒక విమిషం ఊరుకున్నాడు రాయుడు. అంతవరకు

ఆచారి వంక మాస్తున్న ఆమె ఏదో పని వున్నట్టు లేచి లోపలికి వెళ్లింది.

"చూడు ఆచారి, ఇలా ఎవ్వాళ్ళు గడుపుతావు?" అన్నాడు రాయుడు అడగబోయే దానికి శ్రీకారంచుడుతూ.

ఆచారి ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు.

"అదే ఇలా వాలుగిళ్ళు తిరుగుతూ అడుక్కోవడం! ఏదో ఆధారం చూసుకోకపోతే పెద్దతవంలో కష్టమవుతుంది."

"ఏం వెయ్యమంటారు రాయుడు

గారూ, తిన్నా, మావివా ఒక్కణ్ణి! మధూకరం అంటారా, మాకు మొదటి మంచి వున్నదే!" అన్నాడు విరక్తిగా వచ్చి.

"అది సరేలేవోయ్ ఏకు జరుగు బాటుకి తేలికైన మార్గం చెబుతామనింటావా?" రాయుడు తన మీద చూపిస్తున్న ఆవక్తికి లోలోపల కొంచెం అచ్చేరువువడినా పైకి కనపడనివ్వక "అలాగే చెప్పండి" అన్నాడు.

"పట్నం మంచి మాకు తెలిసిన వాళ్ళొక్కరు వచ్చారు. మా దూరపు బంధువులే. చివ్వాడే భర్తపోయాడు. మామగారిచ్చే మనోపరితో కాలం గడుపుతోంది. ఇంతకాలం మరిది గారింట్లో

వుంది. ఇప్పుడు వాళ్ళతో గొడవపడి తెగ తెంపులు చేసుకుని బస్తీలో ఒక్కరి వుండడం కష్టం అనిపించి ఇక్కడికి వచ్చింది- మాల సహాయానికి వేమన్నామ అవి. సరే వచ్చావు కదా వుండమన్నామ. అలా కాదండి. పనుపు కుంకాలు, పాడి నంటా వున్న వోల తవెండుకు లెమ్మంది. వేరే ఇల్లు చూపిపెట్టు వుడకేమకుని తింటూ కాలం గడుపు తానంది. పాతకాలం మవిషిలే ఏమ తివరు. అవి ఆగాడు. ఆచారి వింటు వ్వుట్టు తలూపాడు. "ఏ ఇంటికి గడుపు తీరిపోయింది గదా. మారంగమ్మని మీ మిద్దెలో వుంచితే ఆమెకు ఇరుపు, ఏకో తెరువు చూపించివట్టు

J.K. Prasad

21-7-89 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి ప్రచురించిన పుస్తకం

ఉన్నట్టుండి పిచ్చిబలంతో వెట్టివార్ల చేతుల్లోంచి విడివడి రోడ్డు మీదకు పరిగెత్తాడు. కొంతదూరం పరుగెత్తాక కాలు మెలిక వడింది.

దీనిని చూసి పడ్డాడు.

వెనకాలరాయుడివికటాట్టపోవం విని పించింది. శక్తి అంతా కూడా దీనుకుని వేణుగోపాల స్వామి గుడికేసి కుంఠితూ పరిగెత్తసాగాడు.

అతని ధ్యేయం ఒక్కటే. ప్రాణం కాపాడుకోవాలి. దగ్గరపడుతున్న గుడిని చూసి సంతోషంతో వేగంగా పరిగెత్త సాగాడు. గుడిలోకి చేరుకున్నాడా తను బతికివట్టే లెక్క! గుడి తలుపులు తీయటం ఎవరితరం కాదు!!

దవడలు పగిలి నెత్తురుతో ముక్కు, నోరు ఏకమై పరిగెత్తుకుంటూ వస్తున్న వెంగళాచారిని చూసి చలుక్కున లోపలికి వెళ్లి గుడి తలుపులు మూసి గడవేశాడు రామాచారి. "రామాచారి!" అని మెదడులో నరాలు చిట్టలుట్టు అరిచాడు

అచారిని తన్నుకుంటూ తీసుకువచ్చి రాయుడి కాళ్లముందు పడేశారు.

అచారి కళ్లముందు తెరలు విడిపోతున్నాయి. తెరల వెనుక పరిచయమైన ఆకారం. ప్రీమూర్తి. గ్లాసులోని ద్రవాన్ని పూర్తిగా ఎక్కించి లేచి నిల్చుని వికటంగా నవ్వాడు రాయుడు. అతి ప్రయత్నం మీద లేచి నిలబడ్డాడు వెంగళాచారి. కాళ్ళు తేలిపోతున్నాయి. ఒక్క వజ్ర వజ్ర అయినా రాయుడిని చూసి నిలారుగా అయ్యాడు. కళ్ళల్లోంచి విస్తరింకాలు రాలాయి. బలం అంతా ఉపయోగించి రాయుడిని వెనక్కి లోకాడు. ఈ పరిణామాన్ని ఊహించని రాయుడు ఆ లోపుకి వెళ్లి గోడకి కొట్టుకుని కింద పడ్డాడు. కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి. తల బొప్పి కట్టింది.

రాయుడిలో మృగం నిద్రలేచింది. అప్పటికే వెట్టివార్ల చేతుల్లో గింజ కుంఠున్న అచారిని కాలెత్తి ఈడ్చి తన్నాడు.

ఉద్యోగం

"సుగుణా! మన వసంతని ఎప్పటికైనా నా అంతటిదాన్నిగా చేయాలని ప్రజ్ఞ తిస్తున్నాను" వంట గదిలో కాకర కాటు వేపుడు చేస్తూ చెప్పాడు రాజారావు.

"వద్దండి.. అది పట్టుదలతో బాగా వదిలి వాలాగా ఉద్యోగం చేస్తుంది" వనితాజ్యోతి చదువుతున్న సుగుణ చెప్పింది.

— డాక్టర్ వేసారపు మాధవయ్య

వెంగళాచారి. "తలుపు తియ్యి" అని కేకలు పెడుతూ పిడికిలి బిగించి తలుపుల మీద కొట్టసాగాడు. తలుపులకి ఉన్న చిన్న గంటలు మోగసాగాయి. అది మృత్యుశుంఠారావంలా వినిపించి వణికిపోయాడు. అంతలోనే ఏడుస్తూ బతిమాల సాగాడు "వన్ను చంపేస్తున్నారా! తలుపుతియ్యి అంటూ. రామాచారి గుళ్ళో పిశాచమై నిలబడి వున్నాడు.

కుల మత ప్రవక్తిలేని లౌకిక రాజ్యంలో రామాచారి నిష్పక్షపాత వైఖరికి దేశమాత ఆనందబాషిలు రాలింది. ఊరు ఊరంతా ఇళ్లలోకి దూరి తలుపులు వేసుకున్నారు. కాకలు తీరిన పోలీసు బలగం కూడా ఆ విధంగా కర్వ్యా అనులు జరుపలేదు.

గుడి దగ్గరికి చేరిన వెట్టివార్లు

"అమ్మా" అని అరిచాడు అచారి. దెబ్బ తగలకూడని చోట తగిలింది. వెట్టివార్లు వదిలేశారు. కుప్పగా కూలాడు అచారి. పడినవాడు మళ్ళీ లేవలేదు.

అచారి కళ్లముందు తెరలన్నీ విడిపోయాయి. చెప్పలేనంత వెలుగు అచారిని ఆనందంగా కౌగిలి లోకి తీసుకుంది ప్రీ మూర్తి. ఆమె అలివేలు. ఆమె కన్నుల్లో తడి.

తాళ్ల పాలెంలో తాడిచెల్లు తలలు ఊపుతూనే వున్నాయి.

వెంగళాచారి మరణవార్త పేపర్లో వడలేదు. అసెంబ్లీలో ఎవరూ ప్రశ్నలు వెయ్యలేదు. పార్లమెంటులో సభ్యులు రభస చెయ్యలేదు. మంత్రులు తాళ్లపాలెం పర్యటించ లేదు. ప్రకటనలు చెయ్యలేదు.

ప్రముఖుల ప్రేమామణులు

జె.ఎస్. హోవర్

రెండుసార్లు ఆమెరికా అధ్యక్షుడిగా పనిచేసిన జె.ఎస్. హోవర్ (1890-1969) రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో తన అసాధారణ శక్తియుక్తులతో నాజీ సైన్యాన్ని మట్టికరిపించిన సమర్థుడైన సైన్యాధికారి కూడా!

జె.ఎస్. హోవర్ ఇరవై ఆరు సంవత్సరాల వయసులో మామిజెనీనా అనే ధనిక కుటుంబానికి చెందిన పిల్లను ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. పెళ్ళి అయిన వెంటనే భార్యతో తనకుకుటుంబ సభ్యులు, భార్యతో ముఖ జీవనం కంటే దేశసేవ ముఖ్యమని, అందుకు ఆమె అడ్డు రాదాదని హెచ్చరించి ఆ ప్రకారమే వదులుకునేవాడు. సైనిక విషయాం గురించే ఆలోచిస్తూ వుండేవాడు. ఎక్కడో మారుమూల మిలిటరీ క్వార్టర్స్లో ఒంటరితనంతో గిరిగిల్లాడే భార్యని పెద్దగా పట్టించుకునే వాడుకాదు. మామిజెనీనా భర్త తనను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడని తెగ బాధపడేది భర్తకు పడే పడే ఉత్తరాలు రాస్తూ తన బాధను వ్యక్తం చేస్తూ వుండేది. అయినా జె.ఎస్. హోవర్ ఇవేమీ పట్టించుకునేవాడు కాదు. మామి జెనీనా తన స్నేహితురాళ్ళతో "ఏదో ఒక్కా పాడుగూ వున్న మనిషి, అందగాడు, సైగా మిలట్రీ ఆఫీసర్ గదా అని భ్రమించాను. ఇంత నాజమ్మ అనుకోలేదు" అని తన గోడు చెప్పకుంటూ వుండేది. ఏమైనా వారి దాంపత్య జీవితం అంత ముఖంగా లేకపోయినా ఇద్దరు పిల్లలు కలిగారు.

మామూలుగా ఆడవాళ్ళను దరి చేరనివ్వని జె.ఎస్. హోవర్ సైన్యంలో వుండగానే మోర్గాన్ అనే ఒక పిల్ల అయినపై ముచ్చటపడింది. జె.ఎస్. హోవర్ కూడా అందుకు అభ్యంతరం చెప్పకపోవడం ఆశ్చర్యం. వారిద్దరి మధ్య ప్రేమలేఖలు చాలా వడిచాం. అసలు భార్యకు విడాకులిచ్చి మోర్గాన్ను పెళ్ళి చేసుకుందామని కూడా హోవర్ ప్రయత్నించాడు. అయితే అలా చేస్తే సైన్యం నుంచి బర్తరఫ్ చేయాలి వస్తుం

దని ఆమెరికా సైన్యాధ్యక్షుడు బెదిరించడంతో ఆ ప్రయత్నం మానుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత మోర్గాన్ తన ప్రేయి చరిత్రలో జె.ఎస్. హోవర్ గురించి చెబుతూ, "అయిన నన్ను అమితంగా ప్రేమించేవాడు. అయిన ముద్దులు నన్ను పరవశింపజేసేవి. బలిష్టమైన ఆయన కౌగిలిలో వేసు మైమరిచేదాన్ని. అయితే ఏం లాభం. అంత మనిషి అసలు విషయానికొచ్చేటప్పటికి జానకారిపోయే వాడు. నాకు నిరుత్సాహమే మిగిలేది" అని తన గోడు వెళ్ళబుచ్చుకుంది. ఆ తర్వాత ఒక రచయిత్రునికి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో 'జె.ఎస్. హోవర్ పెళ్ళు విష

యంలో పూర్తిగా అసమర్థుడేమీ కాదని, కావలసిన మోతాదు కన్నా కొంచెం తక్కువగా మాత్రమే వుండేదని ఒక సవరణ చేసిందనుకోండి.

1952లో ఆమెరికా నిన్నికంలో జె.ఎస్. హోవర్ అధ్యక్ష పదవికి పోటీ చేసి నశ్యుడు ప్రత్యర్థులు మోర్గాన్తో అతడి ప్రేమ వ్యవహారం, వారి లేఖలు బయటపెట్టి జె.ఎస్. హోవర్ విజయానకాశాల్ని దెబ్బతియ్యాలని ప్రయత్నించారు. అయితే ఇది ముందుగానే ఊహించిన పార్టీ పెద్దలు వారిద్దరి మధ్య వడిచిన ప్రేమలేఖలు, ఫోటోలు సంపాదించి చించేశారట!

— సేకరణ: వేమూరి జగపతిరావు

21-7-89 ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్రవార్తపత్రిక